

о. Михайло Вербицький

Лідертафель – пісні для чоловічих квартетів
(Млини, 1863-1869 рр.)

“Перемиська бібліотека”
Перемиського відділу Об’єднання українців у Польщі

Том XII

о. Михайло Вербицький
Лідертафель – пісні для чоловічих квартетів
(Млини, 1863-1869 рр.)

Вступ та упорядкування
Володимир Пилипович

Перемишль 2008

Вступ та упорядкування:
Володимир Пилипович

Наукова редакція:
Юрій Ясіновський

Проект обкладинки:
Андрій Кісь

Видавець:
Перемиський відділ ОУП

ISBN 978-83-921954-6-7

© Вступ, упоряд., В. Пилипович, 2008

**Збірник світських пісень для чоловічих
квартетів о. Михайла Вербицького,
виданий друком заходами голови
Товариства «Перемищина» у ЗДА,
уродженця Перемишля п. Петра Грицака
і присвячений до Його 85-ліття**

М. Вербицький

Михайло Вербицький народився 4 березня 1815 р. в селі Явірник Руський в сім'ї місцевого пароха Михайла. Середню освіту здобув у Перемиській гімназії. Під час навчання співав у катедральному хорі, в якому почав вчитися музики. Першим вчителем М. Вербицького був диригент хору Алоїзій Нанке. З 1834 р. М. Вербицький почав навчання у Львівській духовній семінарії. У Львові далі займався музикою, досконало оволодів грою на гітарі й почав компонувати. У 1836 р. одружився з німкеню Барбарою Сенер, у 1839 р. народився у них син Іван, ще того року, недовго після народження дитини, дружина померла. 1842 р. М. Вербицький був змушений залишити навчання в семінарії, а щоб утримати сім'ю, почав заробляти як учитель співу. Завдяки підтримці його дядька єп. Івана Снігурського, 1846 р. повертається до Перемишля й отримує посаду канцеляриста в консисторії¹. Працював також як вчитель арифметики та каліграфії у Дяко-вчительському Інституті². Коли у 1848 р. в Перемишлі засновано український аматорський театр, Михайло Вербицький став його музичним керівником і композитором³. У 1848 р. вдруге був прийнятий до семінарії, яку закінчив 1850 р. Перед висвяченням М. Вербицький вдруге одружився з французенкою, імені якої не знаємо. У них незабаром народився другий син Андрій. Після висвячення М. Вербицький отримав парафію в Завадові біля Яворова, де був адміністратором, через два роки перейшов до Залужа, а звідти до Стрілок біля Старого Самбора. Вкінці 1856 р. став парохом у Млинах. Друга дружина померла 1858 р. в Млинах. Від 1863 р. Вербицький почав компо-

нувати музику для львівського театру Товариства «Руська Бесіда». На Шевченківському концерті, що відбувся у Перемишлі 1865 р., вперше прозвучав гімн *Ще не вмерла Україна* з музикою М. Вербицького, а у Львові на такому ж концерті у 1868 р., музика до *Заповіту*. У 1870 р. М. Вербицький захворів на рака язикової оболонки, у Львові два рази пройшов лікування, на яке отримав від Товариства «Руська Бесіда» значну фінансову допомогу (100 зл. ринських)⁴. Лікування виявилось безуспішним і отець Михайло Вербицький помер 25 листопада (за старим стилем), тобто 7 грудня за новим стилем 1870 р. в Млинах і там похований. Похорон відбувся 9 грудня, участь у ньому взяло духовенство Яворівського та сусідніх деканатів, а прощальну промову виголосив о. Йосиф Крушинський, парох у Селиськах⁵.

¹ У шематизмах Перемиської єпархії на 1846-1849 рр. Михайло Вербицький виступає як *cursores*.

² Див.: Institutum Cantorum et Magistrorum Scholae // *Catalogus Universi Venerabilis Cleri Dioeceseos Premisliensis Graeco-Catholicae pro Anno Domini 1849*. Перемишль [1848]. С. 2.

³ Тексти збережених п'єс різних авторів і музики М. Вербицького опубліковані нами у збірнику *Готель «Під Провидінням». Репертуар українського театру в Перемишлі 1848-1859 рр.* Перемишль 2004. С. 37-484.

⁴ «Слово» 1870. 4 (16) липня. Ч. 52. Відділ *Новинки*.

⁵ «Слово» 1870. 2 (14) грудня. Ч. 95. Відділ *Новинки*. В сучасних працях подається дата 19 грудня як день смерті композитора. Ця помилка взялася з того, що дату 7 грудня (за новим стилем) прийнято як 7 грудня за старим стилем, до цього додано 12 днів різниці, яка була у XIX ст. поміж обома календарями, й вийшло 19 грудня.

Салонні розваги галицьких лідертафель

Вступну статтю почнемо від пояснення вжитого у заголовку статті терміну лідертафель. Музичний лексикограф та дослідник історії галицької музики ХІХ ст. Зиновій Лисько дав йому таке пояснення:

Liedertafel – назва німецьких співацьких чоловічих гуртків, що мають не високо-мистецький, а більше товариський характер⁶.

Хорові композиції о. Михайла Вербицького, що їх тут публікуємо, були написані саме для таких співацьких чоловічих гуртків, що виникли в Галичині у середині 50-их років ХІХ ст. Як важливою для композитора була ця ділянка творчості, може засвідчити його стаття, написана 8 травня 1870 р. (за півроку до смерті). Знайшлося у ній непомічене сучасними музикознавцями визначення трьох основних блоків його творчості: музика для Церкви, музика для театру і, як сам висловився, музика для салонових увеселень (підкреслення наше – В. П.)⁷. Але М. Вербицький не був першим галицьким композитором пісень для лідертафель, його випередив молодший колега з Перемишля о. Іван Лаврівський, якого перші твори у цьому жанрі датовані початком 50-их років ХІХ ст. За підрахунками З. Лиська І., Лаврівський скомпонував 16 чоловічих квартетів, з яких п'ять вийшло друком (літогра-

фованих) за життя композитора, три твори надруковано після його смерті, вісім творів знаходиться в рукописах, а один твір не зберігся⁸.

Першою нотною публікацією лідертафельного репертуару є невеличка літографована збірка Івана Лаврівського під заголовком *З пісні народнії уложеніи на чотири мужескіи голоси*, видана у Львові 1855 р. До збірки увійшли пісні: *Увіщаніє до милої* (автор слів невідомий), *До зорі і Козак до торбана* на слова Івана Гушалевича із збірки поезій *Стихотворенія* (Перемишль 1848). Композитор присвятив її в доказ високопочитаня⁹ Богданові Леонтовичу, на той час секретареві Ставропігійного інституту у Львові, в друкарні якого надруковано згадану збірку. Богдан Леонтович, подібно як І. Лаврівський та М. Вербицький, був родом з Надсяння (нар. у Щуткові біля Любачева) й сином священика. Автор одноголосих пісень, між ними ме-

⁶ З. Лисько, *Музичний словник*. Стрий 1933. С. 84.

⁷ М. Вербицький, *О твореніях музыкальных, церковных і мирских на нашей Руси* // «Слово» 1870. Ч. 38. С. 1. Стаття передрукована у збірнику *Дух і ревність. Владика Снігурський та інші перемишляни*. Упор. В. Пилипович. Перемишль-Львів 2002. С. 409-411.

⁸ З. Лисько, *Піонери музичного мистецтва в Галичині*. Львів – Нью-Йорк 1994. С. 122-124.

⁹ Репродукцію титулки див. у книзі Бориса Кудрика, *Dzieje ukraińskiej muzyki w Galicji w latach 1829-1873*. Перемишль 2001. С. 106.

лодії до широко відомої *Мир вам браття* на слова Івана Гушалевича, що у добу «Весни народів» 1848 р. стала першим національним гимном галицьких українців¹⁰.

Саме Перемишль став містом, де уперше в Галичині проявився музичний феномен лідертафель – товариського співу у квартетах. Про початки цього руху в Перемишлі цікаво написав у спогадах їх учасник Анатоль Вахнянин, учень місцевої гімназії у 1851-1859 роках:

Під проводом Ів. Лаврівського і Мих. Вербицького, двох сучасних руських композиторів, стала відтак побіч церковного співу звільна розвивати ся і сьвітська руська пісня. Молоді співочі сили збирали ся в хаті Ів. Лаврівського і тут при помочи старших виконували сьвіжо скомпоновані ним твори. Згадаю лише про «Річку», «Осінь» та «Красну Зорю», що в тім часі повстали [мова йде про 1853 р. – В. П.]. До Перемишля навідував ся з Млинів дуже часто Мих. Вербицький і привозив свої твори, переважно укладені на мужескі голоси¹¹.

[...] Мене і брата [Клима Вахнянина – В. П.] кликав до себе Іван Лаврівський (духовник семінарія руського в Перемишлі), в котрого ми враз з Раставецьким (тенором) і самим же композитором (басом) співали квартети: «Чом річенько домашная», «Сумно марно по долині» (укладу Ів. Лаврівського)¹².

[...] У вільних днях, під вечір, сходили ся ми співати дуже часто на Підгір'ю [квартал Перемишля у верхній частині міста – В. П.] в саді Менцінського (батька Мілька) – в сім місци, де тепер стоїть костел латинський яких-то сестер [кармеліток при вул. Татарській – В. П.] і тут вже співали доволі всяких пісень руських світських¹³.

Першу збірку пісень у стилі лідертафель о. М. Вербицький склав, як гадаємо, на початку 60-их років. Анонімний перемиський дописувач львівської газети «Слово» інформував, що М. Вербицький спроможний написати всякого роду театральну музику й *має крім того готових 9 квартетів і 3 терцети руські на голоси мужескії, послужити могуті до собраній музикальних в «Бесіді руській»*¹⁴. Вважаємо, що збірка повністю була складена не пізніше літа 1863 р., позаяк вірш *Ще не вмерла Україна* опубліковано у четвертому числі львівської газети «Мета» 1863 р. Збірка не має авторського заголовка й складається з 11 пісень: 10 на слова о. Івана Гушалевича та одної Павла Чубинського¹⁵.

№ 1. *До зорі* (Красна зоре, подивися). Арк. 1.

Слова І. Гушалевича. (Збірка «Стихотворенія». Перемишль 1848. В Книгопечатні Капітульній. С. 10).

¹⁰ Посмертну згадку про Б. Леонтовича див. у збірнику *Дух і ревність. Владика Снігурський та інші перемисьляни*. Перемишль-Львів 2002. С. 209-211.

¹¹ А. Вахнянин, *Автобіографія // Спомини з життя (Посмертне видане)*. Львів 1908. С. 2.

¹² А. Вахнянин, *Спомини з життя (Посмертне видане)*. Львів 1908. С. 26.

¹³ Там само. С. 27.

¹⁴ Див.: *Від Перемишля // «Слово» 1863, 23 лютого (7 березня)*. Ч. 16. С. 67. Відділ *Дописи*. Які були оці три терцети встановити важко, бути може, що ці твори не збереглися.

¹⁵ Рукопис (автограф) зберігається у Львівській науковій бібліотеці ім. В. Стефаника НАНУ, відділ мистецтв, фонд Бажанського, 109 муз. рукоп. 9 арк. Опис рукопису, див.: Олександр Зелінський, *Редакції гимну «Ще не вмерла Україна» в старих рукописах та першодруках // Musica Galiciana-Музика Галичини*. Том VI. Львів 2001. С. 269-272.

- № 2. *Мир русинам* (Мир вам, браття). Арк. 1-1 зв.
Слова І. Гушалевича. (Збірка «Стихотворенія». С. 3).
- № 3. *Вдовець* (Возму я си сопівочку). Арк. 1 зв.-2 зв.
Слова І. Гушалевича. (Збірка «Стихотворенія». С. 11-12).
- № 4. *Совіт дівиці* (Не лови мотилька, діво молодая). Арк. 2 зв.-3 зв.
Слова І. Гушалевича. (Збірка «Поезії Йоана Гушалевича. Часть первая». Львів 1861. Типом Ставропігійського Інститута. С. 11-12).
- № 5. *Кто за нами, Бог за ним!* Арк. 3 зв.-4 зв.
Слова І. Гушалевича. (Збірка «Поезії Йоана Гушалевича. Часть первая». С. 4-7).
- № 6. *К місяцу* (Куда ти плинеш, місяц ясний). Арк. 4 зв.-5 зв.
Слова І. Гушалевича. (Збірка «Поезії Йоана Гушалевича. Часть первая». С. 12-14).
- № 7. *Похорони* (Тихий вітер повіває). Арк. 5 зв.-6 зв.
Слова І. Гушалевича. (Збірка «Поезії Йоана Гушалевича. Часть первая». С. 35-36).
Цикл трьох хорів *Жовнір* до слів І. Гушалевича:
- № 8. *На отході* (Бувай здорова, люба країно). Арк. 6 зв.-8.
Слова І. Гушалевича.
- № 9. *Битва* (Зброї заблисли). Арк. 8-8 зв.
Слова І. Гушалевича.
- № 10. *По битві* (Все утихло). Арк. 8 зв.-9.
Слова І. Гушалевича.
- № 11. *Ще не вмерла Україна*. Арк. 9-9 зв.
Слова П. Чубинського.

У червні 1863 р. три пісні із цієї збірки: *До зорі*, *Битва*, *Ще не вмерла Україна* переписав Омелян (Мілько) Менцінський¹⁶, на той час питомець Львівської духовної семінарії, давній учень перемиської гімназії й співак катедрального

хору (у сопранах). У саду його батька на перемиському Підгір'ю відбувалися концерти місцевого лідертафель. Збірка Омеляна Менцінського нараховує 30 творів для чоловічого квартету, з яких сім є творами о. М. Вербицького. Три інші пісні М. Вербицького: *Надо мною буря була* (автор слів невідомий), *Нім ся викотить утренне сонце* (слова В. Шашкевича) та *Поклін* (слова Ю. Федьковича) не збереглися в автографах й свою найдавнішу фіксацію мають саме у збірнику О. Менцінського. Сьомим твором є пісня *Той то сам лісок* із п'єси Івана Наумовича *Гриць Мазниця*¹⁷. Рукопис О. Менцінського потребує окремого музикознавчого дослідження, позаяк це найдавніший із збережених збірників чоловічих квартетів, у ньому зібрано перші твори цього жанру в Галичині, а при тому він досить об'ємний¹⁸. Першу згадку про хорове виконання пісні *Ще не вмерла Україна* подало львівське «Слово» у дописі з Перемишля. Анонімний дописувач інформував про Шевченківський вечір, який відбувся

¹⁶ Основні життєписні дані: нар. 1839 р., висвячений у 1866 р., адміністратор в Журавиці (1866-1873), парох у Новосілках (1873-1887) та Хідновичах (від 1887), де помер 7 квітня 1905 р., див.: Dmytro Blazejowskyj, *Historical šematism of the Eparchy of Peremyśl including the Apostolic Administration of Lemkivščyna (1828-1939)*. Львів 1995. С. 769.

¹⁷ У каталозі *Рукописи та першодруки музичних творів Михайла Вербицького (Із фондів ЛНБ ім. В. Стефаніка НАН України)*. Нотографічний покажчик. Укладач О. Б. Письменна. Львів 2004, ці твори зафіксовані під номерами: 4.4., 5.8., 16., 18.1., 19.2., 29.2., 116.4.

¹⁸ Рукопис зберігається у Львівській науковій бібліотеці ім. В. Стефаніка НАНУ, відділ рукописів, фонд Модеста Менцінського. Опис рукопису, див.: Олександр Зелінський, *Редакції гимну "Ще не вмерла Україна" в старих рукописах та першодруках* // *Musica Galiciana-Музыка Галичини*. Том VI. Львів 2001. Стор. 274.

26 лютого 1865 р. в Перемишлі, більшість хорових композицій, які були виконані, це твори о. Івана Лаврівського, прізвища Вербицького не названо, сказано тільки, що концерт закінчився виконанням пісні *Ще не вмерла Україна*¹⁹.

Перша збірка пісень о. М. Вербицького (11 творів) та пісні із збірки О. Менцінського (4 твори) визначають ранній корпус творчості М. Вербицького у жанрі чоловічої пісні для чотирьох голосів (написаних поміж 1861-1863 рр.). Композитор використав вірші о. Івана Гушалеви́ча з його двох поетичних збірок – «Стихотворенія», що вийшла друком у Перемишлі 1848 р. при фінансовій підтримці о. Томи Полянського та «Поезії Йоана Гушалеви́ча. Часть первая», надрукованої у Львові 1861 р., яку автор присвятив перемиському крилошанину о. Теодорові Лукашевському до його 50-ліття священства. Зміст поміщених там творів повністю відповідав естетичним уподобанням німецьких лідертафель

та ідейним настановам австрійського бідермаєру. Ось, що з того приводу писав глибокий знавець і дослідник культури бідермаєрівської епохи Борис Кудрик:

Przeszczepił ją Werbycki z gruntu niemieckiego na grunt galicyjsko-ukraiński. Pieśń niemiecka na chór męski, czyli tzw. *Liedertafel*, której początek datuje się na koniec wieku XVIII, właśnie w pierwszej połowie wieku XIX dochodzi do największego rozkwitu. [...] Istotną cechą pieśni chóralnych tej niemieckiej szkoły jest przede wszystkim prostota środków wyrazu, a więc łatwo uchwytna melodyka i harmonika oraz nieskomplikowana forma, dostosowująca się w zupełności do tekstów treści sentymentalnej, erotycznej a często też i patriotycznej²⁰.

Всі ці прикмети М. Вербицький знайшов у віршах о. Івана Гушалеви́ча, типового, як і він сам, представника галицького бідермаєру.

Друга збірка о. М. Вербицького для лідертафель під заголовком *Дванадцять штирогласних піній на мужескій голоси*, складена композитором у Млинах 16 жовтня 1869 р., що засвідчує записка композитора на останній сторінці рукопису²¹. Складається вона із 12 пісень; 11 до віршів Володимира Шашкевича, сина Маркіяна та одної до вірша Володимира Стебельського. Ось їй склад:

¹⁹ «Слово» 1865. 3 (15) березня. Ч. 18. Відділ *Новинки*.

²⁰ В. Кудрук, *Dzieje ukraińskiej muzyki w Galicji w latach 1829-1873*. Перемишль 2001. С. 51-52.

²¹ Рукописна збірка *Дванадцять штирогласних піній на мужескій голоси*. *Музыка сочинена Михайлом Вербицьким*. Автограф, АНБ, відділ рукописів, Конс. 20/46, п. 13, 30 с.

- № 1. *Заснів* (Ой ви мої співаночки, де я вас подію). С. 2.
Слова В. Шашкевича (Збірка «Зільник». Поезії Володимира Шашкевича. Львів 1861. З друкарні Михайла Ф. Поремби. С. 5-7).
- № 2. *Нинішня пісня* (В котлині гір город лежить). С. 2-6.
Слова В. Шашкевича (Збірка «Зільник». Поезії Володимира Шашкевича. С. 8-13).
- № 3. *Слези* (У зеленім бірку соловій заводить). С. 6-9.
Слова В. Шашкевича (Збірка «Зільник». Поезії Володимира Шашкевича. С. 18-20).
- № 4. *Жаль* (Коб мої рани знали дрібнії божі квіти). С. 10-11.
Слова В. Шашкевича за Г. Гайне (Збірка «Зільник». Поезії Володимира Шашкевича. С. 91).
- № 5. *Прощання* (Квіти мої веснянії, убогії діти). С. 11-12.
Слова В. Шашкевича (Збірка «Зільник». Поезії Володимира Шашкевича. С. 104-105).
- № 6. *Лілея – воля* (Лелієчко гожа, лелієчко біла!). С. 13-16.
Слова В. Шашкевича (Збірка «Зільник». Поезії Володимира Шашкевича. С. 16-17).
- № 7. *Цвітка молить* (Раз мотилька голубила цвітка гожа). С. 16-17.
Слова В. Шашкевича (Збірка «Зільник». Поезії Володимира Шашкевича. С. 26).
- № 8. *Сиві очі* (Скоро лише першим кроком я ступив). С. 17-19.
Слова В. Шашкевича (Збірка «Зільник». Поезії Володимира Шашкевича. С. 27).
- № 9. *Бувало і нині* (Малим, бувало, я сідаю). С. 19-21.
Слова В. Шашкевича (Збірка «Зільник». Поезії Володимира Шашкевича. С. 28).
- № 10. *На пароході* (Наді мнов звізди блистять високо). С. 21-23.

- Слова В. Шашкевича (Збірка «Зільник». Поезії Володимира Шашкевича. С. 29).
- № 11. *Думка* (Ой зозуле, зозуленько). С. 23-27.
Слова В. Шашкевича (Збірка «Зільник». Поезії Володимира Шашкевича. С. 33-35).
- № 12. *На погибель!* (Дай, дівчино, нам шампана). С. 27-30.
Слова Володимира Стебельського. Вірш взятий Вербицьким із львівської газети «Боян» 1868. С. 15. (Інформація самого автора поміщена в рукописі на стор. 27).

Про збірку *Дванадцять штирогласних піній на мужескій голоси* першим згадав Станіслав Людкевич у *Бібліографії творів М. Вербицького*, з приміткою *В автографі етимологією*²². Ця увага досить важлива, бо ж композитор написав музику до вибраних поезій Володимира Шашкевича із збірки *Зільник* (Львів 1863), яка надрукована фонетичним правописом, а він ці тексти перевів на етимологічний правопис. Це дуже цікавий момент для характеристики світогляду М. Вербицького, бо ж у тому часі тривала правописна війна між народовцями, які пропа-

²² С. Людкевич, *Михайло Вербицький* // його ж *Дослідження, статті, рецензії, виступи*. Т. І. Упор. З. Штундер. Львів 1999. С. 308.

гували фонетичний правопис (чільним діячем народо-вців був В. Шашкевич), та москвофілами, які обстоювали етимологічний правопис. В тому плані також дуже цікава є пісня *На погибель!*, скомпонована до слів Володимира Стебельського. У вірші В. Стебельського після слів: *Гей за нарід чаша тая! Я за нарід душу дам!*, мова йде про те, що автор п'є *до Русі мільйонів. [...] до Русі там і тут!* І завершує окликом: *гей вторує нарід нам, від Ураля до Вислока, на погибель ворогам!* Про цю пісню та її автора Іван Франко писав:

У гімназійному хорі [у Дрогобичі – В.П.] ми часто співали модну тоді пісню Стебельського «Дай, дівчино, нам шампана», і хоча моє хлопське вухо разило те спарування «руського» патріотизму та народолюбства з шампаном і дівчиною, яка заставляє парубка «опівночі» пити «на її дівочу честь», то все-таки я разом з іншими моїми товаришами-гімназистами вважав Стебельського талановитим поетом, одинокою об'єктом Федьковича зорею на вбогім галицько-руським літературнім небозводі²³.

Цей твір у сучасних каталогах чомусь зафіксований під заголовком *Тост до Русі*, хоч у автографах М. Вербицького він послідовно названий *На погибель*²⁴. Таким чином до наших днів збереглося 27 творів о. М. Вербицького, написаних у жанрі літературної поеми.

Про виконання деяких творів із вище згаданих збірок ще за життя М. Вербицького писала львівська преса. Наприклад, у 1868 р. дописувач львівського «Слова», розповідаючи про музично-декламаційний вечір, що відбувся у Львові напередодні св. Михайла, пише, що взяло у ньому участь 20 руських академіків (тобто студентів), які вико-

нали пісню М. Вербицького на слова І. Гушалевича *Кто за нами, Бог за ним!*²⁵ Такі інформації на поч. 30-их років ХХ ст. дбайливо зібрав Зиновій Лисько, і вони увійшли до його книжки *Піонери музичного мистецтва в Галичині*. Ото ж газета «Слово» 1866 р., ч. 98, писала про виконання пісні *Поклін* на слова Ю. Федьковича на концерті у Львові 18 грудня того ж року. Інша львівська газета «Правда» 1869 р., ч. 9, стор. 83, писала, що у Львові 26 лютого того ж року виконувалася пісня М. Вербицького *Трійзіль*²⁶. Ця остання інформація стала приводом для З. Лиська вважати пісню *Трійзіль* окремим твором М. Вербицького, що й знайшло відбиття у складеному Лиськом списку світських хорів Вербицького²⁷. У найновішому каталозі творів М. Вербицького твір цей фіксується як не знайдений з покликом на працю З. Лиська²⁸. Тим часом пісня *Трой-*

²³ Іван Франко, *Postscriptum pro Вол[одимира] Стебельського // Зібрання творів у п'ятдесяти томах*. Київ 1982. Т. 36. С. 58.

²⁴ На такі непотрібні інновації звернув я увагу в рецензії на каталог *Рукописи та першодруки музичних творів Михайла Вербицького (із фондів ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України)*: Нотографічний покажчик. Укладач і автор передмови О. Б. Письменна. Бібліографічна редакція О. П. Осадця. Національна академія наук України. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Львів 2004. Див.: В. Пилипович, *Нотографічні покажчики творів о. Михайла Вербицького // Калофонія*. Науковий збірник з історії церковної монодії та гімнографії. Ч. 3. Львів 2006. С. 228.

²⁵ «Слово» 1868. 9 (21) листопада. Ч. 89. Відділ *Новинки*.

²⁶ З. Лисько, *Піонери музичного мистецтва в Галичині*. Львів – Нью-Йорк 1994. С. 89-90.

²⁷ Там само. С. 90.

²⁸ Див.: *Рукописи та першодруки музичних творів Михайла Вербицького (із фондів ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України)*. Нотографічний покажчик. Укладач О. Б. Письменна. Львів 2004. С. 31. № 26.

зіль – це пісня *Поклін* до слів Ю. Федьковича; її інципіт – *Гей по горі, по високій, тройзіль простелився*²⁹. Питання обсягу творчого доробку отця Вербицького, покищо, не досліджувалося сучасними музикологами і постійно повторюється нічим не обґрунтоване припущення, що *творчий доробок Вербицького [...] дійшов до нас дуже збідненим*³⁰. Тим часом, крім кількох рукописів з музикою до п'єс, що загинули у Празі 1945 р. після арешту советами дружини Нестора Нижанківського, всі відомі з літератури рукописи збереглися до наших днів. Тож виникає питання – звідки береться ця певність суджень, адже композитор не залишив нам будь-якої інформації про обсяг своєї творчості. Осип Залеський у статті, написаній до 100-ліття від дня народження М. Вербицького, зауважив, що:

Більшу частку його творів стрінула та сама доля, що й твори інших українських композитивів – вони засуджені на вічну вязницю на полицях котрогось “Бояна” або бібліотеки “Народного Дому”³¹.

Йдучи вслід за Осипом Залеським, належало б сказати, що ця *вічна в'язниця* безперечно прислужилася збереженню абсолютної більшості рукописів композитора. Завдяки З. Лиську знаємо, який був реальний стан збереження спадщини Вербицького на середину 30-их років, і це єдина підстава для міркувань про його величину³², при чому складені Лиськом каталоги теж вимагають критичного підходу й перегляду зібраних там інформацій.

Пісні М. Вербицького для чоловічого хору почали виходити друком щойно у 80-их роках ХІХ ст. Першим таким нотним виданням був *Чотирогласник М. Вербицького*.

Випуск І. Видання Луки Кошки, Львів 1882, в якому знайшлося п'ять пісень: *Заспів, Прощання, На погибель, Думка, Нинішня пісня*. Видно видавець плянував надрукувати наступні випуски, але чомусь не зреалізував свого проекту. Шість пісень М. Вербицького увійшло до нотного видання *Кобзар, збірник руско-українських квартетів* (Львів 1885), що його підготували Анатоль Вахнянин та о. Порфирій Бажанський. З. Лиську належить також перша спроба скласти каталог музичних друків з творами М. Вербицького, він увійшов до рукопису *Бібліографія українських композитивів*, мікрофільм якого зберігається у Львівській бібліотеці ім. В. Стефаника³³. Ось бібліографічні замітки З. Лиська, що стосуються пісень М. Вербицького:

Вдовець (сл. Ів. Гушалеви́ча), чоловічий хор а капеля. Видано у «Кобзарі» 1885 р., стр. 47.

До зорі (сл. Ів. Гушалеви́ча) для чоловічого хору а капеля. Видано у «Кобзарі» 1885 р., стр. 85.

²⁹ Там само. С. 23. № 19.

³⁰ Там само. С. 3.

³¹ О. Залеський, *Після столітнього ювілею уродин творця українського гимну. Михайло Вербицький 1815-1915* // «Нива» 1 лютого 1916. Ч. 2. С. 124. (Ред. «Ниви» передрукувала цю статтю із газети «Діло» 1916. № 12).

³² Маю на увазі списки творів о. М. Вербицького, заміщені у монографії *Піонери музичного мистецтва в Галичині*. Львів - Нью-Йорк 1994. С. 86-94, та рукописному каталозі *Бібліографія українських композитивів*. С. 73-78.

³³ З. Лисько, *Вербицький Михайло* // *Бібліографія українських композитивів*. Дякую п. Оксані Гнатишин за надану мені інформацію й можливість покористуватися недрукованими досі матеріалами З. Лиська.

Думка (сл. Вол. Шашкевича «Ой зозуле, зозуленько»), чоловічий хор а капеля, скомпонов. 1870 р. Видано у збірці «Чотиригласник М. Вербицького», Львів, 1882.

Жаль (сл. Вол. Шашкевича – за Гайне), чоловічий хор а капеля, скомпонований 1870 р. – Виданий у «Кобзарі» 1885, стр. 102.

Жовнір (сл. Ів. Гушалевича), чоловічий хор а капеля. – Вид. «Нотне видавництво Муз. Тов. ім. Лисенка», Львів (1922?)³⁴.

Заспів (сл. Вол. Шашкевича), чоловічий хор а капеля, скомпонов. 1870 р. – 1-е вид. у збірці «Чотиригласник М. Вербицького», Львів 1882. – 2-е вид. у «Кобзарі» 1885 р., стр. 1.

На погибель (сл. В. Стебельського), чоловічий хор а капеля, скомпонов. 1870 р. – Видано у збірці «Чотиригласник М. Вербицького», Львів 1882 р.

Нинішня пісня (сл. Вол. Шашкевича), чоловічий хор а капеля, скомпонов. 1870 р. – Видано у збірці «Чотиригласник М. Вербицького», Львів 1882 р.

Похорони (сл. Ів. Гушалевича «Тихий вітер»), чоловічий хор а капеля. Копія в Муз. Тов. ім. Лисенка у Львові. – Друков. у «Збірці похоронних пісень» вид. «Бандуриста», Львів 1912.

Прощання (сл. Вол. Шашкевича «Квіти мої веснянії») чоловічий хор а капеля, скомпонов. 1870 р. 1-е вид. у збірці «Чотиригласник М. Вербицького», Львів 1882. – 2-е вид. у «Кобзарі» 1885 р., ст. 92.

Сиві очі (сл. Вол. Шашкевича), чоловічий хор а капеля, скомпонов. 1870 р. Видано в перерібці на мішаний хор у «Кобзарі» 1885, стр. 67.

Цвітка молить (сл. Вол. Шашкевича), чоловічий хор а капеля. Скомпонов. 1870 р. – Видано у «Кобзарі» 1885 р., стр. 43.

Ще не вмерла Україна (сл. П. Чубинського), чоловічий хор а капеля. Скомпоновано 1864 р. Виконувалося вперше 20 грудня 1864 на виставі театральній «Запорожці» яко пісня «Ще не згибло Запороже». Вдруге на Шевченківському концерті в Перемишлі 26 лютого (ст. ст.) 1865 вже як «Ще не вмерла Україна».

Друковано вперше в «Кобзарі» 1885 р., стр. 8.

Збірники Л. Кошки та А. Вахнянина і П. Бажанського з публікаціями пісень о. Вербицького призначалися для «квартетів» і домашнього музикування. Але з виникненням в Галичині на поч. 90-их рр. ХІХ ст. масового хорового руху, що був започаткований заснуванням у Львові 1891 р. музично співочого Товариства «Боян», виникла потреба пристосування творчості М. Вербицького до нових виконавських потреб і можливостей. Значний вклад у популяризацію *лідертафельної* творчості М. Вербицького зробив Станіслав Людкевич. Саме у його музичних та літературних редакціях твори Вербицького виконувалися галицькими хорами у 20-30 рр. Відомо, що С. Людкевич відредагував п'ять пісень для чоловічого хору а капелла: *Жовнір*, *Поклін («Гей по горі»)*, *Тост до Руси*, *Со-віт дівиці («Не лови мотилька діво молодая»)*, *Цвітка молить («Раз мотилька голубила»)*³⁵. Вперше, деякі з них були презентовані у Львові 24 лютого 1921 р. на концер-

³⁴ Твір цей Зеновія Штундер помістила у *Нотографії редактованих і аранжованих творів інших композиторів С. Людкевича*, з допискою: *Редакція і вид. 1921 р.* Див.: З. Штундер, Станіслав Людкевич. *Життя і творчість*. Т. І (1879-1939). Львів 2005. С. 612.

³⁵ Там само.

ті до 50-ліття смерті М. Вербицького, який підготував С. Людкевич; хори «Львівський Боян» та «Сурма» виконували хорові композиції *Жовнір* та *Совіт дівиці* («Не лови мотилька діво молодая»)³⁶. Пісні *Жовнір* і *Тост до Руси* були в репертуарі хорів Дмитра Котка³⁷. Щоправда, так відредагований С. Людкевичем *лідертафельний* репертуар М. Вербицького зустрів критику з боку інших композиторів, напр. Василя Барвінського³⁸, але, що належить підкреслити, в умовах того часу, його естетичних уподобань, як і браку критичних видань творів М. Вербицького, детермінація С. Людкевича стає повністю зрозуміла. Ось, що з приводу критики писав сам С. Людкевич:

Маю пересвідчення, що наша видавничча і підготовча до виконання робота дала максимум гарантії для вірного показу всієї спадщини. Не хотів би хвалитися, але факт, що щойно після надрукування або підготовки до виконання таких творів [...], вони стали репертуарним та часто і з успіхом виконуваними нашими хоровими гуртками³⁹.

На кінець звернемо ще увагу на дискографію творів М. Вербицького, найменше досліджену в українському музикознавстві ділянку виконання його творчості. Початки поклав Степан Максимюк, публікуючи у 1998 р. статтю «Ще не вмерла Україна» в *звукзаписах*⁴⁰, але це дослідження очевидно не вичерпує всього питання. Ми пробували віднайти звукзаписи пісень о. М. Вербицького із двох публікованих у цьому збірнику рукописів. У цій справі ми звернулися до п. Степана Максимюка із США, який надіслав запис пісні М. Вербицького *Раз мотилька голубила* (до вірша Володимира Шашкевича *Цвітка*

молить) у музичній редакції С. Людкевича, яку записав у квітні 1934 р. львівський хор «Сурма» під диригуванням Івана Охримовича для варшавської фірми Syrena Record (число платівки 9232)⁴¹. У вступі до спеціально виданого каталогу українських записів дирекція фірми інформує зацікавлених:

Велике діло, започатковане появою першої серії українських кружків, що від недавна знаходяться в продажі, продовжуємо невпинно і послідовно. З тією метою, не вважаючи на значні матеріальні витрати, заангажували ми славнозвісний мужеський хор «Сурма» у Львові, чи пак його еліту в складі 14 осіб під мистець-

³⁶ Там само. С. 278.

³⁷ Дмитро Котко та його хори. *Статті, рецензії, спогади, документи*. Ред. С. Стельмашук. Дрогобич 2000. С. 53, 310.

³⁸ Див.: Рецензія В. Барвінського на концерт старогалицьких пісень з нагоди 100-ліття *Русалки Дністрової* // «Українська музика» Рік II. 1938, червень. Ч. 6 (16). С. 109.

³⁹ С. Людкевич, *Тиберію Горобцю та іншим у відповідь* // Його ж, *Дослідження, статті, рецензії, виступи*. Т. II. Упор. З. Штундер. Львів 2000. С. 372.

⁴⁰ Див.: С. Максимюк, «Ще не вмерла Україна» у *звукзаписах* (До 135-ліття написання гімну) // Альманах Українського Народного Союзу 88. Парсіппані, Н.-Дж. 1998. С. 125-134.

⁴¹ Див. *Каталог українських кружків "Сирена Електро"*. [Львів 1938]. С. 6.

кою управою дир. п. Івана Охримовича до наспівання свого добірного репертуару.

Гурт цей, вивінований знаменитими голосами, добре вишколений і здисциплінований, наспівав у нашому варшавському студію 50 що найкращих українських пісень.

[...] Ось вам скарб залятий в ебонітові кружки, приступний для кожного хочаб і незасібного, бо ціна наших грамофонних кружків безконкурентно низька, а виріб солідний.

*

Факсимільна публікація двох рукописів о. Михайла Вербицького з піснями для чоловічого квартету має на меті зробити ці рукописи доступними широкому колу дослідників та любителів творчості зачинателя нової української музики в Галичині. Публікація буде теж основним музичним матеріалом для тих сучасних виконавців, які застосовують критерій так званого історично поінформованого виконавства, і цінним матеріалом для дослідження виконавської манери (стилю, конвенції) галицьких лідертафель.

Окремим друком вийде також нотне видання з піснями М. Вербицького, яке готує Ярослав Вуйцік.

Закінчуючи *Вступне слово* до збірника *За віру, нарід і права. Руські Ради Надсяння 1848-1850 рр.* (Перемишль 2005), я заповідав, що з виходом цієї книжки завершується бідермаєрівська серія “Перемиської бібліотеки”, але, завдяки панові докторові Петрові Грицакові, меценатові більшості книжок виданих у “ПБ”, так не сталося.

Видавці дякують проф. Юрієві Ясіновському та Андрієві Ясіновському з УКУ за допомогу й пораду. Дирекції ЛНБ ім. В. Стефаніка за дозвіл на публікацію рукописів. Пані Ользі Осадці за фахові консультації і допомогу у праці над рукописами отця Вербицького. Степанові Максимюкові із Америки за цінні інформації про звукозаписи пісень о. М. Вербицького. Перемиському другові Михайлові Пульковському за відданість спільній ідеї та активну допомогу у її реалізації.

**Збірка одинадцяти чотириголосних пісень
для чоловічих голосів**

Автограф.

Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАНУ, відділ мистецтв,
фонд Бажанського, 109 муз. рукоп.

№ 970. II. B.

Слoвo: Иоанн Тривалевича
Музыка: Михаил Са Вржбшчэвска.

Adagio.

Do Popu

1. Менюры

1.

Сасны

№ 970

Музыкальная партитура для Менюры и Сасны. Текст: *Господи, помилуй нас, якоже и помиловал еси народ твой Израиль, якоже и помиловал еси народ твой Израиль, якоже и помиловал еси народ твой Израиль.*

Andantino grazioso.

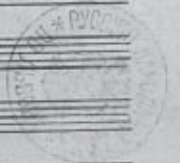
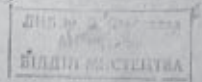
Миса Тривалевича.

2.

Менюры

Сасны

Музыкальная партитура для Менюры и Сасны. Текст: *Миса багдэ епанаскелэна епанаскелэна, Миса багдэ епанаскелэна епанаскелэна, Миса багдэ епанаскелэна епанаскелэна.*

Handwritten musical notation for the top system, consisting of three staves with notes and rests.

Handwritten musical notation for the middle system, consisting of two staves. Two circular stamps are visible: one on the left and one on the right, both containing text in Cyrillic script.

Allegretto. *Собраніє гімнст.* *rall.* *a tempo.*

Meno mosso
4.
Не забувай ти нас ібо немо га - еді влі перши збудити нас оспівувати тебе ми замири нас

Vaccai
Не ле би-поміати ібо немо га - еді влі пер-ше збудити нас оспівувати тебе ми за-мири нас

це - ний і не жикати ібо - еді влі перши збудити нас оспівувати тебе і собі то не - ми замири нас

ми замири нас оспівувати тебе і собі то не - ми замири нас

це - ний і не жикати ібо - еді влі перши збудити нас оспівувати тебе і собі то не - ми замири нас

ми замири нас оспівувати тебе і собі то не - ми замири нас

когда ты за сего не встану тебе о — ни вое снѣмъ станаю тебе Ахъ ты крѣ — па — ми и не даго — сѣ — не несутъ въ
когда ты за сего не встану тебе о — ни вое снѣмъ станаю тебе Ахъ ты крѣ — па — ми и не даго — сѣ — не несутъ въ

Allegro.

и — не спаредъ на станаю тебе *Spogli e go kрѣ — па — ми* знаменъ твои безъ не — тво Нищо не встра во житѣ твоемъ райскемъ
и — не спаредъ на станаю тебе *Spogli e — го крѣ — па — ми* знаменъ твои безъ нево Нищо не встра во житѣ твоемъ райскемъ

снѣдъ Нищо не встра во житѣ твоемъ райскемъ *а tempo.*
снѣдъ Нищо не встра во житѣ твоемъ райскемъ *а tempo.*

Милосердию твоему въ участіи въ участіи — ва е — али остережи — не видѣтъ твой держитъ. *а tempo.*
Милосердию твоему въ участіи въ участіи — ва Е — али остережи видѣтъ твой держитъ *а tempo.*

Handwritten musical score for voice and piano. The score is written in Cyrillic and includes the following lyrics:

мам - ку първото по рти ва, нещата не изчезват с не са на мислите мо мисли са не мислите не,
 рти първото по рти ва, нещата не изчезват с не са на мислите мо мислите не,
 нещата с не са на мислите.
 нещата с не са на мислите.

Maestoso: *Vivo za namu, bogi za namu!*
 Vivo za namu bogi za namu! *Alto* na me vrbt chit mouni, *Me* na bogi no so mu mel, cu so e za koptan mel
 Vivo za namu bogi za namu *Alto* na me vrbt chit mouni *Me* na bogi no so mu mel cu so e za koptan mel

Andantino grazioso:
 Vivo za namu bogi za namu *Alto* na me vrbt chit mouni. *Me* za vrbt chit mouni ut na vrbt chit mouni
 Vivo za namu bogi za namu *Alto* na me vrbt chit mouni.

Maestoso.

Передь гонимъ не о дну Но по тило
Мо рознамъ св на свтмъ Щодъ отрадати много стмъ

всхъ терпннй додро мнъ св до нмъ Хотъ по дилнмъ св на свтмъ Щодъ отрадати много стмъ Знакъ исподъ

на ко нсудъ И той терне вий въ нсудъ и надбнатъ соло во - и свтмъ Завдль мнъ въ зводъ рднвнстаде на ко нсудъ И той терне вий въ нсудъ

Andante. Moderato *Нб. Мезану!*

Гу да ты пачиной мнъ свтмъ Завдль мнъ въ зводъ нмъ по нсудъ савъ? Пль вивидъ пачи по ки нсудъ нмъ гавъ не нс.
Но въ нашой груди и пр.

Гу да ты пачиной мнъ свтмъ Завдль мнъ въ зводъ нмъ по нсудъ савъ? Пль вивидъ пачи по ки нсудъ нмъ гавъ не нс.

сонѣ твоѣ иже въ нощи твоѣ! Да не казѣмъ да не кѣи брѣдъ; Но ни туманѣ но ни не зѣдъ, На ни стѣ си ни и
 сонѣ твоѣ иже въ нощи твоѣ! Да не казѣмъ да не кѣи брѣдъ; Но ни туманѣ но ни не зѣдъ, На ни стѣ си ни и
 волни, — пѣмъ вѣнѣ о странни къ пѣмъ би! Какѣ на ша ду, на по жизни твоѣ! Кѣи стѣ за
 волни, — пѣмъ вѣнѣ о странни къ пѣмъ би! Какѣ на ша ду, на по жизни твоѣ! Кѣи стѣ за
 съ о гна, и гдѣмъ съ край и брѣдъ зѣмъ нѣи и цѣ до бѣ — съ кѣи о на? Но знае, пѣмъ нѣи стѣ, Какѣ
 съ о гна, и гдѣмъ съ край и брѣдъ зѣмъ нѣи и цѣ до бѣ — съ кѣи о на? Но знае, пѣмъ нѣи стѣ,
 твоѣ не беснѣи середѣ зѣмъ нѣи. И цѣ о на какѣ твоѣмъ стѣмъ Ду ро — ни бѣ — бѣ съ изѣ стѣмъ. Съ гнѣмъ до не пѣи
 твоѣмъ не беснѣи середѣ зѣмъ нѣи. И цѣ о на какѣ твоѣмъ стѣмъ Ду ро — ни бѣ — бѣ съ изѣ стѣмъ. Съ гнѣмъ до не пѣи

Музикална партитура с български текстове. Включва вокални партии и инструментални части.

Текст на първата част:

ми отбѣта. Мо нанами с е зрѣва въ свѣтѣт сѣмъ. Лѣтъ въ близкихъ да стѣмъ. ми при вѣ та глѣ да си да рѣсѣ не ни дѣмъ за
 мо анѣ ми не дѣсѣ прѣса Маки нанама зѣма от сѣ зѣ Ма при сѣмъ Ангеловѣ възне сѣмъ И зѣне да
 ми анѣ ми не дѣсѣ прѣса Маки нанама зѣма от сѣ зѣ Ма при сѣмъ Ангеловѣ възне сѣмъ И зѣне да

Текст на втората част:

нирѣ о свѣтѣтѣмъ дѣмъ!
 нирѣ о свѣтѣтѣмъ дѣмъ!

Adagio. Похороны.

Музикална партитура с български текстове:

Музика въ терорѣ прѣва ва е зѣ коло колѣмъ зѣмъ у нѣмъ за по кой никѣмъ рѣ да е прѣдѣмъ
 Музика въ терорѣ прѣва ва е зѣ коло колѣмъ зѣмъ у нѣмъ рѣ да е прѣдѣмъ
 за по кой ни колѣмъ рѣ е

солъ е еще онъ живъ, за по кой николабри да е предъгасолъ е еще онъ живъ. Малиной путникъ вшае по лене о по
 за по кой николабри да е
 солъ е еще онъ живъ за по кой николабри да е предъгасолъ е еще онъ живъ. Малиной путникъ вшае по лене о по
 за по кой николабри да е Малиной путникъ вшае по лене

койника ду шъ И ду на е: за лене ве иве може такъ за зво — нѣтъ мнѣ. Врѣнный звонъ зѣвъ по лене
 койника ду шъ И ду на е за лене ве иве може такъ за зво — нѣтъ мнѣ. Врѣнный звонъ зѣвъ по лене

тѣмной Возду холъ не се съ вдалъ узи онъ избери ту земли захлѣ друже твоѣ жавъ! Узи онъ избери ту
 узи онъ избери ту
 тѣмной Возду холъ не се съ вдалъ ту земли захлѣ твоѣ друже такъ узи онъ избери ту.
 узи онъ избери ту

земли захлѣ друже твоѣ жавъ! Врѣнный друѣ въ приимѣ мнѣ! Мнѣ на вѣдъ простилъ съ вѣмъ! Не ри дай о друѣ по
 земли захлѣ друже твоѣ жавъ! Врѣнный друѣ въ приимѣ мнѣ! Мнѣ на вѣдъ простилъ съ вѣмъ! Не ри дай о друѣ по
 Врѣнный друѣ въ приимѣ мнѣ!

Handwritten musical score for a church service. The page contains several systems of music:

- Top System:** Two vocal staves with lyrics in Church Slavonic: "спра — мѣ блѣ ко нѣтъ ма кіи — на нѣ бѣ дѣ блѣ ко нѣтъ ма кіи — на нѣ бѣ дѣ блѣ ко нѣтъ ма кіи на нѣ бѣ дѣ блѣ ко нѣтъ ма кіи". Above the staves are the words "мо", "рен", and "clo".
- Second System:** Similar to the first, with two vocal staves and the same lyrics.
- Third System:** Organ accompaniment. The left hand part is marked with "78". The right hand part has a tempo marking "Allegro" and a dynamic marking "ff". The lyrics "бѣ ва и зго ро ва" are written below the organ part.
- Fourth System:** Another set of two vocal staves with lyrics: "бѣ ва и зго ро ва — ба . на до ро ги и".
- Fifth System:** Organ accompaniment with a tempo marking "Andante Largo". The lyrics "Мо лѣ ба за мно и ми ла гѣ нно." are written above the organ part.

o. uht. mu. xentko. Mled. co. xpa. mu. e. ma. bo. do. n. a. k. p. ba. bl. e. d. na. e. no. c. t. du. tu. ba. ra. to. ba. u. ka. by. a. e.

Allegretto.
 gn. i. te. x. o. bo. ze. o. sta. ni. us. x. vi. l. i. a. roz. lu. ku. sor. p. ri. ze. st. i. sk. a. e. ma. lo. do. roz. lu. ku.

B. ze. to. g. t. z. e. ba. ni. u. q. r. u. i. t. e. o. sta. ni. u. B. ze. to. z. a. c. h. o. ro. m. ti. e. ko. ro. sta. ba. ti. ni.

B. ze. to. g. t. z. e. ba. ni. u. q. r. u. i. t. e. o. sta. ni. u. B. ze. to. z. a. c. h. o. ro. m. ti. e. ko. ro. sta. ba. ti. ni. M. u. r. o. s. y. n. d. e. u. s. a. b. + b. l. a. g. s. y. n. d. e. u. s. a. b.

Na. ni. man. e. ka. ke. v. e. ro. nu. st. i. ba. ni. i. de. ne. pa. a. b. ka. ni. ze. na. ne. ro. ba. ni.

у. ш. а. н. е. к. о. л. е. н. т. о. х. е. н. т. к. о. м. л. е. д. с. о. х. р. а. м. л. е. d. n. a. e. n. o. c. t. d. u. t. u. b. a. r. a. t. o. b. a. u. k. a. b. y. a. e.

г. н. и. т. е. х. о. б. о. з. е. о. с. т. а. н. и. у. с. x. в. и. л. и. я. р. о. з. л. у. к. и. с. о. р. п. р. и. з. е. с. т. и. с. к. а. e. м. а. л. о. d. o. р. о. з. л. у. к. и.

В. з. е. т. о. г. т. з. е. б. а. н. и. у. q. r. u. i. t. e. o. s. t. a. n. i. u. B. з. е. т. о. з. а. c. h. o. r. o. m. t. i. e. k. o. r. o. s. t. a. b. a. t. i. n. i.

В. з. е. т. о. г. т. з. е. б. а. н. и. у. q. r. u. i. t. e. o. s. t. a. n. i. u. B. з. е. т. о. з. а. c. h. o. r. o. m. t. i. e. k. o. r. o. s. t. a. b. a. t. i. n. i. M. y. r. o. s. y. n. d. e. u. s. a. b. + b. l. a. g. s. y. n. d. e. u. s. a. b.

Н. а. н. и. м. а.н. е. к. а. к. е. в. е. р. o. н. у. s. т. и. б. а. н. и. i. d. e. n. e. p. a. a. b. k. a. n. i. z. e. n. a. n. e. p. o. b. a. n. i.

у. ш. а. н. е. к. о. л. е. н. т. о. х. е. н. т. к. о. м. л. е. д. с. о. х. р. а. м. л. е. d. n. a. e. n. o. c. t. d. u. t. u. b. a. r. a. t. o. b. a. u. k. a. b. y. a. e.

Єди-вий здо-ро-ва мо-я ро-ди-но Не турбуй на дї-и мо-я-дїв-чи-но.
р. н. н. в. р. н. н. т р. н. н. в. р. н. н. т р. н. н. в. р. н. н. т р. н. н. в. р. н. н. т

Воді тако серд-ний що вєднє вл-да-є Днє и мєс-ит-ра не о-ну єкає И вєдучиємої
Воді тако серд-ний що вєднє вл-да-є Днє и мєс-ит-ра не о-ну єкає И вєдучиємої

Аби-ли вєдкїї то зна-є, Днє своєхд вєр-ноєд не за-ли ша-є. И я на бо-га
Аби-ли вєдкїї то зна-є, Днє своєхд вєр-ноєд не за-ли ша-є. И я на бо-га

Вєд по-ля-гає іє, Від сердєнєву моєєд со дї дуєєд Жеєд по-вєр-му вє шєєд крає-є-є
Вєд по-ля-гає іє, Від сердєнєву моєєд со дї дуєєд Жеєд по-вєр-му вє шєєд крає-є-є
р. н. н. в. р. н. н. т р. н. н. в. р. н. н. т р. н. н. в. р. н. н. т р. н. н. в. р. н. н. т

Handwritten musical score for the first system, featuring vocal lines and piano accompaniment. The lyrics are in Cyrillic: "И при во св...".

Handwritten musical score for the second system, continuing the vocal and piano parts. The lyrics are: "И при во св...".

Handwritten musical score for the third system, marked "Maestoso". It includes vocal lines and piano accompaniment with lyrics: "Г. Зоран за давам багди за грави...".

Handwritten musical score for the fourth system, including vocal lines and piano accompaniment with lyrics: "Ситно и кривко бра за...".

на землі вийду ра
 на землі вийду ра

Mo dumet.
 Все у тихло вечері сумний на вайі полить розли жальді Авіда ле ти во роги
 Все у тихло вечері сумний на вайі полить розли жальді Авіда ле ти во роги

думний нідь не гальну пере жальді Авіда ле ти во роги думний нідь не гальну не ре
 думний нідь не гальну пере жальді Авіда ле ти во роги думний нідь не гальну не ре
 Авіда ле ти во роги думний

жальді. Ране сенько за сви тало Араки нідьни розойтись. Н а сеньке сонце
 Ране сенько за сви тало Араки нідьни розойтись Н а сеньке сонце
 жальді

Ране сенько за сви тало Араки нідьни розойтись Н а сеньке

вста - ло. Во ро жении роз - бл - гув.

вста - ло. Во ро жении роз - бл - гув.

солнце встало, Во ро жении роз - бл - гув.

Ше не вярвају крај на и сла ва и бо - гот. Ше на ње крај на и бо - гот.

анга жено са до аго зрелост на - ши во ро жи. Што ро са на сонце за - па ну енд

рајна и мѡда. Убо ги сто јине. Што рајна и мѡда за свој сво бо

Handwritten musical score on two pages of aged paper. The left page contains two systems of staves with handwritten notes and lyrics. The right page contains two systems of staves with handwritten notes and lyrics. There are three circular stamps on the right page: one from the 'Институт истории и этнографии народов СССР' (Institute of History and Ethnography of the USSR), one from the 'Российский народный музей' (Russian People's Museum), and one from the 'Музей истории и культуры народов СССР' (Museum of History and Culture of the Peoples of the USSR). A rectangular stamp at the bottom right reads 'ПЕРЕДПИСЬ' (Manuscript).

**Збірка *Дванадцять штирогласних піній*
на мужескїї голоси**

Автограф.

Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАНУ, відділ рукописів,
Конс. 20/46, п. 13.

Дванадцать
чтырогласныхъ птнй
на
мужескнй голосы
музыка сочинена
Михайломъ Вербцкимъ.

ИЗДАНИЕ КОЛЛЕКЦИОННОЕ
Музыка

Allegretto.

Зачѣмъ.

Мелодия

1.

Ой въ мои сибирскіи зде я вась по-гтис, Ой по горѣ по долинѣ ма.аъ я вась раз-

Бассы.

Ой въ мои сибирскіи зде я вась по-гтис, Ой по горѣ по долинѣ ма.аъ я вась раз-

А-во. Позже вась скрѣсь дескуганѣ за са гжусе на.ми; Вырастай те мои гт-ми грѣшн.ми кѣт,

А-во. Позже вась скрѣсь дескуганѣ за са гжусе на.ми; Вырастай те мои гт-ми грѣшн.ми кѣт.

ма.ми, деннѣ гтми не.ху.стмекъ, То.логу не сѣйтмекъ; Логнѣ мумки б.узъ серженка ма.а-го за-плѣмекъ,

ма.ми, деннѣ гтми не.ху.стмекъ, То.логу не сѣйтмекъ; Логнѣ мумки б.узъ серженка ма.а-го за-плѣмекъ.

Andantino.

Новѣшая нѣона.

2.

Въ ком.ант.зѣрѣ со.рѣдѣ.сѣннѣ, бѣ.н.а.б.р.о.х.у.ба.а.а. русскіи.рѣдѣ, Логнѣ.м.а.б.а.к.с.у.з.к.о. ма.а.а.з.д.з.г.н.а.а.а.

Въ ком.ант.зѣрѣ со.рѣдѣ.сѣннѣ, бѣ.н.а.б.р.о.х.у.ба.а.а. русскіи.рѣдѣ, Логнѣ.м.а.б.а.к.с.у.з.к.о. ма.а.а.з.д.з.г.н.а.а.а.

дуть го-ра - Шо змиє с-т-ге-мь Свѣт-лимъ еде за-ноиѣ. Аба сто-мъ, Шо вѣрзуи ся дав-но розна-ѣ! Шо
 дуть го-ра - Шо змиє с-т-го-мь, Свѣт-лимъ еде за-ноиѣ. Аба сто-мъ, Шо вѣрзуи ся дав-но розна-ѣ! Шо

вѣрзуи ся дав-но розна-ѣ! Ма-ну гор-стѣ-ма дѣт-сестрици, вѣща-ѣ не кри-ѣ сво-ихъ лицъ, Но
 вѣрзуи ся дав-но розна-ѣ! Ма-ну гор-стѣ-ма дѣт-сестрици, вѣща-ѣ не кри-ѣ сво-ихъ лицъ, Но

звонитъ грозно е ре-ло. Надъ ге-ре-ви-ну шумъ-зе-ло! Котъ ма-нѣ еде русскій мѣхъ свѣт-лимъ, Но
 звонитъ грозно е ре-ло. Надъ ге-ре-ви-ну шумъ-зе-ло! Котъ ма-нѣ еде русскій мѣхъ свѣт-лимъ, Но

мѣхъ свѣ-т-лимъ, Но мѣхъ свѣ-т-лимъ, Но мѣхъ свѣ-т-лимъ, Но мѣхъ свѣ-т-лимъ, Но мѣхъ свѣ-т-лимъ, Но
 мѣхъ свѣ-т-лимъ, Но мѣхъ свѣ-т-лимъ, Но мѣхъ свѣ-т-лимъ, Но мѣхъ свѣ-т-лимъ, Но мѣхъ свѣ-т-лимъ, Но

НАТАША КОСИНЦЕВА

ли. Пѣтъ вѣхо-ю код зурѣ ст- дитѣ, Вѣза ду-ит на го-родѣ гла- дитѣ. Ле- ситѣ му гра-е
 ли. Пѣтъ вѣхо-ю код зурѣ ст- дитѣ, Вѣза ду-ит на го-родѣ гла- дитѣ. Ле- ситѣ му гра-е

ѡ родовѣ, вѣстаромѣ знати за ки- нѣ-ла кровѣ, до ратномѣ го-ло-бу подвѣлѣ, вѣко нитѣ за код зурѣ
 ѡ родовѣ, вѣстаромѣ знати за ки- нѣ-ла кровѣ, до ратномѣ го-ло-бу подвѣлѣ, вѣко нитѣ за код зурѣ

Moderato.

нѣси за-вѣлѣ: Го-ро-де слаб-ный князя Альба старо-го, Чи вѣ те-се ро-ду ис-
 нѣси за-вѣлѣ: Го-ро-де слаб-ный князя Альба старо-го, Чи вѣ те-се ро-ду ис-

стало дав-но-го? Не стало си-ли, Давной русской си-ли! Чи русски ст-ти
 стало дав-но-го? Не стало си-ли, Давной русской си-ли! Чи русски ст-ти

rall. *a tempo.*

Вот вое у мо гу ат! мо гу ат! Чи взымали русской для русско-и зру-ди

rall. *a tempo.*

Вот вое у мо гу ат! мо гу ат! Чи взымали русской для русскои зру-ди

Не на приста-ни Вот чужии люди? Чи нести русской никто не за во-дитъ? Чи русска

Не на приста-ни Вот чужии люди? Чи нести русской никто не за водитъ? Чи русска

rall. *a tempo.*

матри Русси новъ не родитъ? Чи ро-дитъ! Чи русски серд-ца въ крицъ из-итъ.

rall. *a tempo.*

матри Русси новъ не родитъ? Чи ро-дитъ! Чи русски серд-ца въ крицъ из-итъ.

нились? Та ледо-ль зру-ди на вѣки по-криваетъ? Азъ-во до сво-го зраца слаго родна,

нились? Та ледо-ль зру-ди на вѣки по-криваетъ? Азъ-во до сво-го зраца слаго родна,

rall: *a tempo.*

Що не в' ки п'т-ла русска груди сво со-дня! Хо-ло-дня. О русски груди, о груди з'о.

Що не в' ки п'т-ла русска груди сво содня! Хо-ло-дня. О русски груди, о груди з'о.

стали Ви щось те дикихъ Татаръ зупи на ми. Чи ось той кре-стивъ з'груз'объ л'ва на,

ста-ли Ви щось те ди-кихъ Татаръ зупи на ми. Чи ось той кре-стивъ з'груз'объ л'ва на,

rall.

лати з'но-же давно-го ще огня вкре са-ти? кре-са-ти!

лати з'но-же давно-го ще о-гня вкре сати! кре-са-ти!

Allegretto. *Слезн.*

У зеленій обр'ю соловій за водитъ Ахъ ц'ла-ду брава з'жался за ходитъ,

У зеленій обр'ю соловій за водитъ Ахъ ц'ла-ду бри-ва з'жался за ходитъ,

Нодь обриває ра снємкїй Потокъ точїиї слє-зи, На бе-ре-зт плахуть бѣ-лїи бѣ-ре-зи,
 Нодь обриває ра снємкїй Потокъ точїиї слє-зи, На бе-ре-зт плахуть бѣ-лїи бѣ-ре-зи,

Хвѣтка краснолиця слє-зи про-ш-ва-є Н сѣ-стїиї при-ро-ди Н мо-ло-дець ри-да-є,
 Хвѣтка краснолиця слє-зи про-ш-ва-є Н сѣ-стїиї при-ро-ди Н мо-ло-дець ри-да-є,

Со-ловєнько плаче бѣ-дїа сїро-ти-на, Що гдєс у не-во-лю по-палася ро-ди-на,
 Со-ловєнько пла-че бѣ-дїа сїро-ти-на, Що гдєс у не-во-лю по-палася ро-ди-на,

Moderato.
 Слє-за-ми по-токъ сѣ крутїїї за-ли-ва-є, Що изъ старо-но-ю Ми-ло-ю про-ща-єсь,
 Слє-за-ми по-токъ сѣ крутїїї за-ли-ва-є, Що изъ старо-но-ю Ми-ло-ю про-ща-єсь,

В лоні бере-зю не сльози вили скажуть. В три що за є-дно Не-ю по-ме-тажть.

Жіттка краси-ця. Ли чого-ко зро-си-ла. Що ю мо-ло-денька ве-сна ві-д-ла.

А мо-ло-диць го-жій знатъ то-му-ри да-є, Що ма-ти при-ро-да. У сльозі-х ку-на є-в, а

на го-сво-и-ми-груд-ни зго-да-ва-ла, а на го-сво-и-ми-вонь-ни на-па-ва-ла.

на го-сво-и-ми-груд-ни зго-до-ва-ла, а на го-сво-и-ми-вонь-ни на-па-ва-ла.

9.

Темпо 1mo

Она го сво е-и бе-ст-ди у-чила, И тайни г-лу бо-ки О-на му от-кры-ла,

О-на го сво е-и бе-ст-ди у-чила, И тайни г-лу бо-ки О-на му от-кры-ла,

За е-дно го сво-го Сердечка ту-ли-ла, Май ра-ни ли-и Ист-инствъ от-чи-ла.

За е-дно го сво-го Сердечка ту-ли-ла, Май ра-ни ли-и Ист-инствъ от-чи-ла.

А ко-мму-чи го Слѣва-ла и сѣм-ки Ист-инствъ ме-до-вы-и Ист-инствъ со-ло-дены-и Моло-дцы ит

А ко-мму-чи го Слѣва-ла и сѣм-ки Ист-инствъ ме-до-вы-и Ист-инствъ со-ло-дены-и Моло-дцы ит

звук-и слы-шь всею ду-ше-ю И ту-жиль и плака-е въ-се-мъ съ-днѣю-

звук-и слы-шь всею ду-ше-ю И ту-жиль и плака-е въ-се-мъ съ-днѣю-

НАТАЛІЯ ВОССТАНОВИ

Andantino.

Між.

1. *Люб' мою рани знали Дуби-и божи цвѣти, Со мною ви ри да-ли, Що в*

серденька зго-ти. Люб' солови знали, А-кій я сулий хорий О-ни ви ро-зи.

азали М-сеи солодкий море. А зор-ки зо-ло-ті-и Люб' мое го-ре знали, Нз неба ви ступ

пились, Не не ви поит-шам, Но о-ни вст не знають, Чо радість не за-мер-ла, О-

rall.
 гна мнѣ догосе зна-е, Шо серженко ко роз-гер-ла, роз-гер-ла!
 гна мнѣ догосе зна-е, Шо серженко ко роз-гер-ла, роз-гер-ла!
rall.

Moderato. *Прозаніе.*
 Нѣтми нон ве снани-и, У бо-зи-и гт-ми! Мажко вачмакѣ ви си-ла-ми
 Нѣтми нон ве снани-и, У бо-зи-и гт-ми! Мажко вачмакѣ ви-си-ла-ми

ВАРИАНТЪ КОРЕЦЯ

го-лихѣ не-о-гт-макѣ. Аюге судуны сѣт-и-ми сѣ- Стануны дорт-ка-ми, (Кажуны шо вичѣз
 го-лихѣ не-о-гт-макѣ. Аюге судуны сѣт-и-ми сѣ- Стануны дорт-ка-ми Оважунѣ шави бѣз,

Allegretto.
 рѣднѣи-бѣзъ кута бѣзъ хати.
 рѣднѣи-бѣзъ кута бѣзъ хати.
 д-укав-ри шу-ка-е-те Шри-стани ма-го-гт.

А та доля зрри, на ма ся дди ро - ко - му по - ми, Десь кудну - ла при - по зи - ст, Май вонула не.
 А та доля зрри, на ма ся дди ро - ко - му по - ми, Десь кудну - ла при - по зи - ст, Май вонула не.
 бо га... Про ва ва а ма у ва сь бу де шер не - ва до - ро - га! А зод жд ва а у за - нтх - ку
 бо - га... Про ва ва а ма у ва сь бу де шер не - ва до - ро - га! А зод жд ва а у за - нтх - ку
 кун ко а си дт - ти И дтк мо и пер бес но х ки До а т си ма дт - ти. А ви бра - ма со
 кун ко а си дт - ти И дтк мо и пер бес но х ки До а т си ма дт - ти. А ви бра - ма со
 ко лен ь ки Про и дтк шир и х шир о, За ро д ну и хь во снй май - те за сва ту - ю бт - ру.
 ко лен ь ки Про и дтк шир и хь шир о, За ро д ну и хь во снй май - те за сва ту - ю бт - ру.

Tempo 1mo

Но якъ которе изобрѣшилъ си — Выхату завер-тайте А якъ которе неслухлине отъ сердца по-
 Но якъ которе изобрѣшилъ си — Выхату завер-тайте А якъ которе неслухлине отъ сердца по-
 дай те А якъ сердца бабадне ста-не, Не ну-счтатъ го жа нѣ, Ли-шентъ прому пане
 дай те А якъ сердца въ бабѣ не ста-не, Не-ну-счтатъ го жа-ти, Ли-шентъ прому пане
 бра-те, Со-бакъ не ну-ска-ти.
 бра-те, Со-бакъ не ну-ска-ти.

Alliegretto.

Мелія-Волла.

Мелієрко го-жа ле-лі-єр-ко от-ла? Чо-му на по-ги-лт сер-деч-на про-
 Мелієрко го-жа ле-лі-єр-ко от-ла? Чо-му на по-ги-лт сер-деч-на про-

1. *убила? Во-ну такъ сумно го-ловку хи-ляшь? Во-но до си-ро-и сердца и при-ла-етъ? Ты твою*
убила? Во-ну такъ сумно го-ловку хи-ляшь? Во-но доси ро-и сердца и при-ла-етъ? Ты твою

2. *до-ля тирки сохоро-нили, А-бо-та сле-зи-д-во-чи зро-стали? Ты-на са-ди-ли за-купро-*
до-ля тирки сохоро-нили А-бо-та сле-зи-д-во-чи зро-стали? Ты-на са-ди-ли за-купро-

3. *ви-ну На-той-но-ги-ст-подъ-ту-ю ка-лину? Не-ли зро-сти-ли Сле-зи-д-во-чи, Не-*
ви-ну На-той-но-ги-ст-подъ-ту-ю ка-лину? Не-ли зро-сти-ли Сле-зи-д-во-чи, Не-

4. *до-ля да-ли ка-ри-и о-чи. Не-за-про-ви-ну тирки са-ди-ли, Лишь до-ля сердце*
до-ля да-ли ка-ри-и о-чи Не-за-про-ви-ну тирки са-ди-ли Лишь до-ля сердце

ту прива-лили! А сердце то-е якъ сво-ю до-лю Ме-не лю-би-ло ле-лі-ю во-лю;

ту прива-лили! А сердце то-е якъ сво-ю до-лю Ме-не лю-би-ло ле-лі-ю во-лю;

Про-ля ту-ра-ло, За-ля за-ля-ло, Про-ля ту-ра-ло, За-ля за-ля-ло. Е-ще по смерти не-

Про-ля ту-ра-ло, За-ля за-ля-ло, Про-ля ту-ра-ло, За-ля за-ля-ло. Е-ще по смерти не-

не за-ба-гло, Ма изъ сер-деч-ка зто-и мо-гилы Я вы-ра-стаю Котонько Ф.лий

не за-ба-гло, Ма изъ сер-деч-ка зто-и мо-гилы Я вы-ра-стаю Котонько Ф.лий

Я вы-ра-стаю Я про-зби-таю, Ато-и по-еи-лу Я за-ст-ва-ю, Такъ ре-и ве-

Я вы-ра-стаю Я про-зби-таю, Ато-и по-еи-лу Я за-ст-ва-ю, Такъ ре-и ве-

ВАНДІІА ВОІІ ІІІІІІІІ

сною та молодотъ Оттогокъ бѣльше стане со мною стане со мною

Allegretto. Цвѣтка молитв.

Разъ потылиха голу-била цвѣтка гожя цвѣтка мила, го-во-ри-ла мой потылиху

Рай вѣнъ дала за ту хвилку, Золото-цвѣ-ту далабъ до-лю, Слухай лю-бый ми-ле-

силькѣй Слухай малыи-ку не-стренькѣй, Вво-ли кѣтмизъ ми-лу во-лю: Не стай таябъ

Въ небо синье Мамъ по тобѣ и слухъ за-ги-не! Отлабвить ты збѣзда асна Приго-лубить

Въ небо синье Мамъ по тобѣ и слухъ за-ги-не! Отлабвить ты збѣзда асна Приго-лубить

зоря красна, Мамъ за-бу-дешь на ру-мя-ну, По-не-ха ешь цбѣтъ алобаньку, Я безъ

зоря красна, Мамъ за-бу-дешь на ру-мя-ну, По-не-ха ешь цбѣтъ алобаньку, Я безъ

НАУМЪ КОЛЛЕКТОРЪ

тебѣ го-ло-баньку Я по-жалкнущу мамъ збѣ-ну, мамъ збѣ-ну.

тебѣ го-ло-баньку Я по-жалкнущу мамъ збѣ-ну, мамъ збѣ-ну.

ritard.

ritard.

Allegretto. *Субт оци.*

Скоро лишень первшии нѣ кроко нѣ Я ступи нѣ въ мой бо-жии свѣтѣ, По-дурѣ асна нѣ

Скоро лишень первшии нѣ кроко нѣ Я ступи нѣ въ мой бо-жии свѣтѣ, По-дурѣ асна нѣ

Сивилей окомъ стережеть насъ дѣтскими окомъ. Какъ въ ло-ли-тѣхъ геси-вы-со-ко,
 Сивилей окомъ стережеть насъ дѣтскими окомъ. Какъ въ ло-ли-тѣхъ геси-вы-со-ко,
 Чуть-та-мо-го плавь-ру-чай, На-ми сивилей глады о-комъ Святый бате-ко
 Чуть-та-мо-го плавь-ру-чай, На-ми сивилей глады о-комъ Святый бате-ко
 Нико-лай. Какъ по-то-му въ свѣтъ широкій. Дѣчу жи-нулъ ся въ де-ралѣ,
 Нико-лай. Какъ по-то-му въ свѣтъ широкій. Дѣчу жи-нулъ ся въ де-ралѣ,
 На роз-луку си-во-о-кій. Друзѣ до-ло-ню по-да-валѣ. Си-ви-о-ги а-глы-о-ко
 На роз-луку си-во-о-кій. Друзѣ до-ло-ню по-да-валѣ. Си-ви-о-ги а-глы-о-ко

На гудь сердень ка но-силъ; В тебе мила си-бе о-ко, И та за то по-лю-биль.
 На гудь сердень ка но-силъ; В тебе ми-ла си-бе о-ко, И та за то по-лю-биль.

Andantino. Бувало и нинѣ.

Ма-млыъ бу-ва-ло я ст-дар, Подъ липо-ю та дося-гаю, Рука-ми буцль и а-силь зоръ.
 Ма-млыъ бу-ва-ло я ст-дар, Подъ липо-ю та дося-гаю Рука-ми буцль и а-силь зоръ.

Ру-ка-ми буцль и а-силь зоръ. А зорки мор-га-ть на-ле-не-скрѣ а-ли-ли листочко зе-
 Ру-ка-ми буцль и а-силь зоръ. А зорки мор-га-ть на-ле-не-скрѣ а-ли-ли листочко зе-

не- Стай кануть нишко-нъ въ талый боръ, Стай кануть нишко-нъ въ талый боръ. А
 не- Стай кануть нишко-нъ въ талый боръ, Стай кануть нишко-нъ въ талый боръ. А

ПАЛАДИ КОБРИНСКИ

нымъ съду подѣ тополю и лавъ свѣтъ и лавъ до-лю, що а-сно-и за-багавъ зо-рѣ, що
 нымъ съду подѣ тополю и лавъ свѣтъ и лавъ до-лю, що а-сно-и за-багавъ зо-рѣ, що
 а-сно-и за-багавъ зо-рѣ. за-багавъ та го-дѣ и до-стати а на земля той грѣбъ прохати,
 а-сно-и за-багавъ зо-рѣ. за-багавъ та го-дѣ и до-стати а на земля той грѣбъ прохати,
 зѣрудной неба ви-со-ти-, зѣрудной не-ба ви-со-ти. О зѣрунько ты а-сно-о-ка!
 зѣрудной неба ви-со-ти-, зѣрудной не-ба ви-со-ти. О зѣрунько ты а-сно-о-ка!
 Моргни на мене изъ вы-со-ка, Акъ сестри морга-ли твои, Акъ сестри морга-ли тво-и-. Гай
 Моргни на мене изъ вы-со-ка, Акъ сестри морга-ли твои, Акъ сестри морга-ли тво-и-. Гай

хоть ча-со-чокъ по-га-даю, что я на-ли-ли та-доса га-ло-те-бе-сер-деч-на

хоть ча-со-чокъ по-га-даю, что я на-ли-ли та-доса га-ло-те-бе-сер-деч-на

хоть у-снѣ, те-бе-сер-деч-на хоть у-снѣ, те-бе-сер-деч-на хоть у-снѣ!

хоть у-снѣ те-бе-сер-деч-на хоть у-снѣ, те-бе-сер-деч-на хоть у-снѣ!

Allegretto. На пароходѣ.

10. На-го-мно-во звѣзды блѣ-стятъ вы-со-ко, по-го-мно-во хви-лт шу-

На-го-мно-во звѣзды блѣ-стятъ вы-со-ко, по-го-мно-во хви-лт шу-

натѣ-лу-бо-ко. Зѣр-ки-пур-лятъ для о-го-ло-ди, жар-кии-лица-вѣ-студе-ни-во-ды.

натѣ-лу-бо-ко. Зѣр-ки-пур-лятъ для о-го-ло-ди, жар-кии-лица-вѣ-студе-ни-во-ды.

Во до-но рыб-ки весе-ло гра-ють до асной зо-ри съ у-снѣ-хартѣ, А зо-ря
 Во до-но рыб-ки весе-ло гра-ють до асной зо-ри съ у-снѣ-хартѣ, А зо-ря
 бузѣ на те ѿ не добѣ, Лишь поне-во-ли съ у-снѣ-хартѣ. Ска-жи зо-ри-це ска,
 бузѣ на те ѿ не добѣ, Лишь поне-во-ли съ у-снѣ-хартѣ. Ска-жи зо-ри-це ска,
 жи сер-дечна Ска-жи дѣ-тинко дръ-бна сол-нечна, Чи такѣ во-до-но мило гу-ля-ти,
 жи сер-дечна Ска-жи дѣ-тинко дръ-бна сол-нечна, Чи такѣ во-до-но мило гу-ля-ти
 Якѣ по надрѣ а-на-ры небо нѣ ши-бати? Чи такѣ га-раздѣ талѣ всини нѣ Ду-на-ю, Якѣ над-о-
 Якѣ по надрѣ а-на-ры небо нѣ ши-бати? Чи такѣ га-раздѣ талѣ всини нѣ Ду-на-ю, Якѣ над-о-

благно́мъ ро-ди́номъ краю́. Та чи та-ки та-мъ въ та́мной бе-зо-днѣ, Га-д-ки якъ

благно́мъ ро-ди́номъ краю́. Та чи та-ки та-мъ въ та́мной бе-зо-днѣ, Га-д-ки якъ

во-не-бѣ, краси сво-бо-дни!

во-не-бѣ краси сво-бо-дни!

Allarghetto *Думка.*

Ой зазу-ле зазуленко го-ло-дѣ твоѣй су-н-ченкѣй, Не такъ сумно ты ко-ва-ла.

Ой зазу-ле зазуленко го-ло-дѣ твоѣй су-н-ченкѣй, Не такъ сумно ты ко-ва-ла

ПАВЛАН КОСЛОВСКИ

Ахъ а выдѣ-ла-ленкѣй, Не такъ сумно ты ко-ва-ла, Не такъ жало-сливо, Ахъ изе сердце

Ахъ а выдѣ-ла-ленкѣй, Не такъ сумно ты ко-ва-ла, Не такъ жало-сливо Ахъ изе сердце

Andantino.

мо-є би-ло Мирненсько а живо, *Могда голось твій милосний* *Вст-стиміт лт радо-ист,*
 мо-є би-ло Мирненсько а живо *Могда голось твій милосний* *Вст-стиміт лт радо-ист,*

Сердце слутку не зазнало слез не знали о-чи. *Щастие мент* *акъ у га-ю* *квѣтка проциви,*
Сердце слутку не зазнало слез не знали о-чи. *Щастие мент* *акъ у га-ю* *квѣтка проциви,*

тало, до нѣ око рѣдненького батенька сі-я-ло, Ой сі-я-ло *акъ би збѣз-да* *На не-бесно-мѣ*
тало, до нѣ око рѣдненького батенька сі-я-ло, Ой сі-я-ло *акъ би збѣз-да* *На не-бесно-мѣ*

збогт, Ой загасла та-я збѣз-да, Та и щаста го-дт! *Ой батеньку со-ло-бѣ-ю*
збогт, Ой загасла та-я збѣз-да, Та и щаста го-дт! *Ой батеньку со-ло-бѣ-ю*

Allegretto.

Мушкетъ моя друина, Лишилъся я ко-имъ въ гнѣбнѣхъ поля до-ре-ви-на. Си-ро-то-ю
 Мушкетъ моя друина, Лишилъся я ко-имъ въ гнѣбнѣхъ поля до-ре-ви-на. Си-ро-то-ю

на сѣнѣ свѣтѣтъ Каждый ся изу-ра-е; Ли-ха доля якъ тростинобъ Вѣтеръ по-не-та-е,
 на сѣнѣ свѣтѣтъ Каждый ся изу-ра-е, Ли-ха до-ля якъ тростинобъ Вѣтеръ по-не-та-е.

Andantino.

По-не-та-е вѣветъ сто-ро-ны, Ажъ жалъ сердце тисне, Ой вже не-ст на сѣнѣ свѣ-тѣ
 По-не-та-е вѣветъ сто-ро-ны, Ажъ жалъ сердце тисне, Ой вже не-ст на сѣнѣ свѣ-тѣ

Щастье не за-блѣсне. Где ст-ли си тиу свѣат, где е ти-у ат-та, Що гу-ла-аъ а
 Щастье не за-блѣсне. Где ст-ли си тиу свѣат, где е ти-у ат-та, Що гу-ла-аъ а

Мушкетъ

якъ ноты, локъ Отъ цѣта до цѣта! Ой буялъ я тагула, а я якъ рыбка въ Ду-на-ю,
 якъ ноты, локъ Отъ цѣта до цѣта! Ой буялъ я тагула, а я якъ рыбка въ Ду-на-ю,
 Меперь саду съ тяжкнмъ сердцемъ та думку ду-ма-ю. Ду-наю ду-ма-ю, до-рю са съ со-
 бо-ю, Докъ о-ко не трисне го-ра-говъ сле-зо-ю! И та-я по-друга мо-е-и не.
 до-ат, Не злеститъ сер-дечь-ку тавкою не-во-ат. А гадка вы-со-ко подѣ не бе-си

Allegro.

збо-ди, По-ли-не-кря-ти-бис-тро-го-со-ко-ла, И-грудь-в-дотам-не-воз-ду-хо-мъ-сво-

збо-ди, По-ли-не-кря-ти-бис-тро-го-со-ко-ла, И-грудь-в-дотам-не-воз-ду-хо-мъ-сво-

бо-ди, На-хви-ль-ку-за-бу-де, Що-да-випа-не-во-ля!

бо-ди, На-хви-ль-ку-за-бу-де, Що-да-випа-не-во-ля!

Allegro На-по-ги-белъ!

12. Дай-дѣ-ви-но-на-мъ-ша-мпа-на, Ми-ѣ-ша-мпа-но-мъ-и-ѣ-то-сво-бѣ, Проси-т-ва-є-мъ

Дай-дѣ-ви-но-на-мъ-ша-мпа-на, Ми-ѣ-ша-мпа-но-мъ-и-ѣ-то-сво-бѣ, Проси-т-ва-є-мъ

изъ доана г. 1888. ст. 15.

но-вѣ-до-ра-на, Дѣ-й-ша-мпа-на-и-лю-бовѣ! На-тво-и-хо-ро-ши-о-чи-о-чи-бро-ви

но-вѣ-до-ра-на, Дѣ-й-ша-мпа-на-и-лю-бовѣ! На-тво-и-хо-ро-ши-о-чи-о-чи-бро-ви

ПАТРИЯ РОСПРИСІ

ли зя ня! Лю-бови-на о п'я-ло-чи На гт-во-гу хесть тво-ю!
 ли зя ня! Лю-бови-на о п'я-ло-чи На гт-во-гу хесть тво-ю!
 дей за на-ро-дъ ха-ша та-я! А за
 дей за на-ро-дъ ха-ша та-я! А за
 ха-ша та-я! А за на-ро-дъ ду-шу да-но!
 на-ро-дъ ду-шу да-но! Сла-ва ма-ти до-ро-га-я, в'я-ну-чен-ни-ковъ зо-ло-
 на-ро-дъ ду-шу да-но! Сла-ва ма-ти до-ро-га-я, в'я-ну-чен-ни-ковъ зо-ло-
 сла-ва ма-ти до-ро-га-я
 житъ хра-мѣ! Що тамъ сер-дце до ко-р-до-нівъ, Сер-дце ви-ди-ть то-ль-ко лю-дѣ
 житъ хра-мѣ! Що тамъ сер-дце до ко-р-до-нівъ Сер-дце ви-ди-ть то-ль-ко лю-дѣ

Про до Руси миль онові Про до Руси тамъ и тутъ ! Дай шапкана
 Про до Руси миль онові Про до Руси тамъ и тутъ ! Дай шапкана

и не бой са. Не спалитъ ви но не... Ний же є нами ро-зортї са Видуиць рветса
 и не бой са Не спалитъ ви но не... Ний же є нами ро-зортї-са Видуиць рветса

и же-не. На по-гибелъ тьнѣ кай данамѣ И по-гибелъ до-ст злой, И по-гибелъ
 и же-не. На по-гибелъ тьнѣ кай данамѣ И по-гибелъ до-ст злой, И по-гибелъ

тьнѣ тиранамѣ Що скова-ли на-родѣ мой !
 тьнѣ тиранамѣ Що скова-ли на-родѣ мой ! Solo.

Дамъ сто-єт ний на прокла

Намъ сто лѣтъ на прокла-тѣе! А про-
 Намъ сто лѣтъ на прокла-тѣе! А про-
 тѣе! А про-кла-тѣе Ру-си мѣстѣ!
 кла-тѣе Ру-си мѣстѣ! И бу-дущность за за-взятѣе, А за-взятѣе
 кла-тѣе Ру-си мѣстѣ! И бу-дущность за за-взятѣе А за-взятѣе
 И бу-ду-щность за за-взятѣе А-за-вза-тѣе
 Ру-си мѣстѣ! Сто шампановъ горно-о-ка Гей втору-е народъ намъ
 Ру-си мѣстѣ! Сто шампановъ горно-о-ка Гей втору-е на-родъ намъ
 Отъ У-рала до Висло-ка, На по-гибелѣ во-ро-ганѣ!
 Отъ У-рала до Висло-ка, На по-гибелѣ во-ро-ганѣ!
 Конциъ
 Мѣстѣ
 18/10 869
 М. Вержицкій

Показчик осіб

Бажанський, Порфирій о. 13, 14
Барвінський, Василь 15
Вахнянин, Анатоль 8, 13, 14
Вахнянин, Клим 8
Вербицький, Андрій 6
Вербицький, Іван 6
Вербицький, Михайло о. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16
Вербицький, Михайло о. (батько композитора) 6
Вуйцік, Ярослав 16
Гайне, Генріх 11, 14
Галькевич, А. 15
Гнатишин, Оксана 13
Грицак, Петро 5, 16
Гушалевиц, Іван о. 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14
Залеський, Осип 13
Зелінський, Олександр 8, 9
Котко, Дмитро 15
Кошка, Лука 13, 14
Крушинський, Йосиф о. 6
Кудрик, Борис 7, 10
Лаврівський, Іван о. 7, 8, 10
Леонтович, Богдан (Теодор) 7, 8
Лисько, Зиновій 7, 12, 13
Лукашевський, Теодор о. 10
Людкевич, Станіслав 11, 14, 15
Максимюк, Степан 15, 16

Менцінський, Омелян (Мілько) о. 8, 9, 10
Нанке, Алойзій 6
Наумович, Іван о. 9
Нижанківський, Нестор 13
Осадця, Ольга 12, 16
Охримович, Іван 15, 16
Пилипович, Володимир 7, 12
Письменна, О. Б. 9, 12
Полянський, Тома о. 10
Поремба, Михайло Ф. 11
Пульковський, Михайло 16
Раставецький 8
Сенер, Барбара 6
Снігурський, Іван єп. 6
Стебельський, Володимир 10, 11, 12, 14
Стельмашук, С. 15
Федькович, Юрій 9, 12, 13
Франко, Іван 12
Чубинський, Павло 8, 9, 14
Шашкевич, Володимир 9, 10, 11, 12, 14, 15
Шашкевич, Маркіян о. 10
Штундер, Зеновія 11, 14, 15
Ясіновський, Андрій 16
Ясіновський, Юрій 16
Wlazejowskyj, Dmytro 9

Географічний показчик

Вислока, ріка 12
Галичина 7, 8, 9, 14, 16
Дрогобич 12, 15
Журавиця 9
Завадів 6
Залуж 6
ЗДА (США) 5, 15
Київ 12
Львів 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Любачів 7
Млини 6, 8, 10
Надсяння 7
Новосілки 9
Нью-Йорк 7, 12, 13
Парсіппані, Н.-Дж. 15
Перемишль 5, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 16
Підгір'я (квартал Перемишля) 8, 9
Прага 13
Селиська 6
Старий Самбір 6
Стрий 7
Стрілки 6
Урал, гори 12
Хідновичі 9
Щутків 7
Явірник Руський 6
Яворів 6
Яворівський деканат 6

Зміст

Володимир Пилипович, <i>о. Михайло Вербицький</i> (біограма)	6
Володимир Пилипович, <i>Салонні розваги галицьких «лідертафель»</i>	7
I. Збірка одинадцяти чотириголосних пісень для чоловічих голосів (факсиміле)	
1. <i>До зорі</i> (Красна зоре, подивися). Слова І. Гушалевича.....	19
2. <i>Мир русинам</i> (Мир вам братя). Слова І. Гушалевича	19-20
3. <i>Вдовець</i> (Возму я си сопівочку). Слова І. Гушалевича	20-22
4. <i>Совіт дівщиці</i> (Не лови мотилька, діво молодая). Слова І. Гушалевича	22-24
5. <i>Кто за нами, Бог за ним!</i> Слова І. Гушалевича.....	24-26
6. <i>К місяцю</i> (Куда ти плинеш, місяц ясний). Слова І. Гушалевича	26-28
7. <i>Похорони</i> (Тихий вітер повіває). Слова І. Гушалевича	28-30
8. <i>На отході</i> (Бувай здорова, люба країно). Із циклу <i>Жовнір</i> до слів І. Гушалевича	30-33
9. <i>Битва</i> (Зброя заблисла). Із циклу <i>Жовнір</i> до слів І. Гушалевича	33-34
10. <i>По битві</i> (Все утихло). Із циклу <i>Жовнір</i> до слів І. Гушалевича	34-35
11. <i>Ще не вмерла Україна</i> . Слова П. Чубинського	35-36
II. Збірка <i>Дванадцять штирогласних піній на мужескій голоси</i> (факсиміле)	
1. <i>Заспів</i> (Ой ви мої співаночки, де я вас подію). Слова В. Шашкевича	40
2. <i>Нинішня пісня</i> (В котлині гір город лежить). Слова В. Шашкевича.....	40-44
3. <i>Сльози</i> (У зеленім бірку соловій заводить). Слова В. Шашкевича.....	44-47
4. <i>Жаль</i> (Коб мої рани знали...). Слова В. Шашкевича за Г. Гайне 48-49	
5. <i>Процання</i> (Квіти мої веснянії, убогії діти). Слова В. Шашкевича	49-51
6. <i>Лілея – воля</i> (Лелієчко гожа, лелієчко біла!). Слова В. Шашкевича	51-54
7. <i>Цвітка молить</i> (Раз мотилька голубила цвітка гожа). Слова В. Шашкевича.....	54-55
8. <i>Сиві очі</i> (Скоро лише першим кроком я ступив). Слова В. Шашкевича	55-57
9. <i>Бувало і нині</i> (Малим, бувало, я сідаю). Слова В. Шашкевича.....	57-59
10. <i>На пароході</i> (Наді мнов звізди блистять високо). Слова В. Шашкевича	59-61
11. <i>Думка</i> (Ой зозуле, зозуленько). Слова В. Шашкевича	61-65
12. <i>На погибель!</i> (Дай, дівчино, нам шампана). Слова В. Стебельського	65-68
Показчик осіб.....	69
Географічний показчик	69

Видавничий проєкт “Перемиська бібліотека” Перемиського відділу Об’єднання українців у Польщі

Доповненням до презентованої книжки буде XIII том “Перемиської бібліотеки”: **о. Михайло Вербицький, Пісні для чоловічих квартетів.** Нотний збірник є першою повною публікацією пісень складених композитором у Млинах в 1863-1869 рр. Видання підготоване Ярославом Вуйціком на основі двох рукописних збірників опублікованих у XII томі “Перемиської бібліотеки”.

У бідермаєрівській серії “Перемиської бібліотеки” вийшли такі книги:

Том I. **Лірвак з-над Сяну.** *Перемиські друки середини XIX століття.* Перемишль 2001. 452 с. (Збірник текстів літературного, мовознавчого, богословського та політичного характеру).

Том II. **Дух і ревність.** *Владика Снігурський та інші перемишляни.* Перемишль 2002. 496 с. (збірник текстів перемиських авторів середини XIX ст.: послання владик, автобіографії, публіцистика, листування).

Том V. **Готель “Під Провидінням”.** *Репертуар українського театру в Перемишлі 1848-1849 рр.* Перемишль 2004. 532 с. (Збірник театральних п’єс о. Івана Озаркевича, Івана Вітошинського, о. Івана Наумовича, о. Юстина Желехівського та о. Миколи Устияновича, музичних творів Михайла Вербицького, пресових рецензій та спогадів).

Том. VIII. **За віру, нарід і права.** *Руські Ради Надсяння 1848-1850 рр.*

Перемишль 2005. 359 с. (Збірник матеріалів, що стосуються діяльності Руських Рад у Перемишлі, Сяноці, Ярославі, Любачеві та в інших місцевостях Надсяння в епоху “Весни народів”).

На 2009 рік заплановано видати XV том, під заголовком: **Меторія перемишлян – єп. Іван Снігурський (1784-1847).** До збірника увійдуть панегірики та епіцедії, присвячені особі перемиського Владика, і написані авторами із Надсяння: о. Йосифом Левицьким, Теофільом Кміцикевичем, Теодором Леонтовичем, о. Антіном Лужецьким. У книжці знайдеться також перша біографія єп. І. Снігурського написана о. Йосифом Лозинським і видана у Львові 1851 р.

